

Manliga ishockeyspelares upplevelse av balansgången mellan skola och ishockey vid en NIU-utbildning.

- En kvalitativ intervjustudie

Joakim Lundh & Sebastian Håkansson

GYMNASTIK- OCH IDROTTSHÖGSKOLAN

C-uppsats

Ämneslärarprogrammet – Inriktning Specialidrott, 114:2023

Handledare: Kerstin Hamrin

Examinator: Ulrika Tranaeus

Sammanfattning

Syfte

Syftet med studien är att få en inblick i hur ishockeyns elever vid nationellt godkända idrottsutbildningar (NIU) upplever balansen mellan skola och idrott. Studien ska besvara följande frågeställningar: Hur upplever ishockeyns tidigare NIU-elever skolan? Hur upplever ishockeyns tidigare NIU-elever balansen mellan skola och ishockey?

Metod

Studien är genomförd med en kvalitativ ansats genom semistrukturerade intervjuer. Urvalet till studien utgick ifrån ett kriterieurval av manliga före-detta NIU-elever med inriktning ishockey som hade påbörjat utbildningen de senaste 10 åren. Totalt genomfördes 5 semistrukturerade intervjuer. Intervjuerna spelades in, transkriberades och kodades av för att identifiera olika centrala teman. Analysen utgick ifrån studiens teoretiska ramverk; holistiskt perspektiv och KASAM-modellen.

Resultat

Eleverna upplevde att utbildningen hade en ojämn kravställning mellan skola och idrott. Eleverna upplevde att det fanns en tydligare kravbild och uppföljning inom idrotten än inom skolan. Eleverna upplevde också att det var skillnad mellan olika elever utifrån kravbild och uppföljning. Resultatet visar också att eleverna upplevde att det saknades ett strukturerat stöd för att klara av balansgången mellan skola och idrott. Detta bidrog till en ökad stress och försämrade prestationsförmåga. Eleverna upplevde också utmaningar med NIU-utbildningens struktur då de upplevde att den inte var anpassad utifrån idrottens struktur. Avslutningsvis visar resultatet att eleverna upplevde den sociala kulturen inom gruppen som en viktig faktor för att framgångsrikt kombinera skola och idrott. Eleverna upplevde att det var enklare att kombinera skola och idrott ifall det var socialt accepterat inom gruppen att vara framgångsrik i skolan.

Slutsats

Ishockeyns NIU- elever upplever att utbildningen behöver anpassas utifrån idrottens struktur för att ge eleverna större förutsättningar att kombinera skola och idrott. Eleverna upplever också att det behöver etableras ett tydligare stöd för eleverna när det kommer till att kombinera skola och idrott. Det strukturerade stödet menar eleverna hjälper till att motverka stress och prestationsångest.

Abstract

Aim

The purpose of the study is to gain an insight into how ice hockey students at nationally approved sports programs (NIU) experience the balance between school and sport. The study will answer the following questions; How do ice hockey's NIU students experience school? How do ice hockey's former NIU students experience the balance between school and ice hockey?

Method

The study is conducted with a qualitative approach through semi-structured interviews. The selection for the study was based on a criterion selection of male former NIU students specializing in ice hockey who had started the education in the last 10 years. A total of 5 semi-structured interviews were conducted. The interviews were recorded, transcribed and coded to identify various central themes. The analysis was based on the study's theoretical framework, holistic perspective and the KASAM model.

Results

The students felt that the program had an uneven demand between school and sport. The students felt that there were clearer requirements and follow-up in sport than in school. The students also felt that there was a difference between different students in terms of requirements and follow-up. The results also show that students felt that there was a lack of structured support to manage the balance between school and sport. This contributed to increased stress and reduced performance. The students also experienced challenges with the structure of the NIU education as they felt that it was not adapted to the structure of sport. Finally, the results show that students perceived the social culture within the group as an important factor in successfully combining school and sport. The students felt that it was easier to combine school and sport if it was socially accepted within the group to be successful in school.

Conclusion

Ice hockey's NIU students feel that the education needs to be adapted based on the structure of the sport to give students greater opportunities to combine school and sport. The students also feel that clearer support needs to be established for the students when it comes to combining school and sport. According to the pupils, the structured support helps to counteract stress and performance anxiety.

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	1
2. Bakgrund	2
2.1. Problemområde	2
2.2. Tidigare forskning	2
2.3. Teoretiskt ramverk	4
3. Syfte	5
3.1 Frågeställning	5
4. Metod	5
4.1 Ansats	5
4.2 Metodval.....	5
4.3 Urval.....	6
4.4 Genomförande	6
4.5 Databearbetning	7
3.6 Tillförlitlighet.....	8
3.7 Etiska aspekter.....	9
4. Resultat.....	10
4.1. Ojämn fördelad kravställning.....	11
4.2. Tillgång till stöd	12
4.3. NIU-utbildningens struktur	14
4.4. Social kultur inom gruppen.....	15
4.4. Sammanfattning - Resultat	16
5. Diskussion	17
5.1. Resultatdiskussion.....	17
5.2. Hur upplever ishockeyns NIU-elever skolan?	17
5.3. Hur upplever ishockeyns NIU-elever balansen mellan skola och ishockey?	18
5.5. Metoddiskussion.....	20
6. Slutsats	21
Käll- och litteraturförteckning.....	23
Bilaga 1-Sökbilaga.....	25
Bilaga 2-Missivbrev	27
Bilaga 3 – Intervjuguide.....	28

1. Inledning

I dagens samhälle så förekommer det många stora beslutstaganden i vår vardag. Det kan handla om allt ifrån vilken maträtt vi ska äta på torsdag, vem som ska styra Sverige eller vilka som ska tas ut till damkronornas VM-trupp i ishockey. Ett annat viktigt beslut är 15-åringens val av gymnasieutbildning. Ett stort beslut att ta för en ungdom idag för att sedan kunna uppfylla sina framtidsdrömmar. Studien är baserad på 15-åringas resa i NIU-utbildningen med fokus på ishockey. Hur upplever några av eleverna på NIU-utbildningarna med inriktning ishockey balansen mellan skola och idrott.

Bakgrunden till studien är att vi båda har en lång erfarenhet av ishockey på olika nivåer och i olika roller. En av oss spelar fortfarande ishockey på semiprofessionell nivå medan den andra är verksam som tränare och instruktör vid en NIU-utbildning med inriktning ishockey. Intresset av ämnet har genom åren vuxit fram eftersom flera vänner och kollegor har uttryckt sina upplevelser av ishockeyns NIU-utbildning. Utifrån dessa diskussioner har vi både fått negativa samt positiva upplevelser angående NIU-utbildningen. Vidare så uttrycker Skolverket (2011) att utbildningen ger individer möjlighet att kombinera skola och idrott på ett bra sätt eftersom kraven är lagom höga för att lyckas inom båda ämnena. Tidigare studier har dock visat att elever upplever en hög kravbild från både skolan och idrotten vilket leder till ökad stress och press hos individen (Gomez et al., 2018). Flera elever uttrycker även att det inte finns någon kravbild alls från skolan eller idrotten vilket har gjort att motivation och ambitionen har minskat (Gomez et al., 2018).

Enligt Skolverket (2011) syftar de olika NIU-utbildningarna till att eleverna ska ges förutsättningar att kombinera skola med en idrottslig satsning mot elitnivå. Utbildningen syftar också till att eleverna ska förberedas inför utmaningen att ha dubbla karriärer (Riksidrottsförbundet, 2015). Syftet med vår studie är att få en inblick i hur eleverna upplever den kombinerade satsningen mellan skola och idrott. Vi kommer därför att fokusera på utbildningens struktur samt elevernas välmående. I detta upplever vi att det finns en kunskapslucka kring hur eleverna upplever denna kombinerade satsning mellan skola och idrott.

2. Bakgrund

2.1. Problemområde

I Sverige kan man idag som gymnasieelev kombinera satsningen på skola och idrott samtidigt. Man kan välja att läsa Nationella idrottsutbildningar (NIU) eller Riksidrottsgymnasier (RIG) som är två olika gymnasiala utbildningar med koppling till kombinerad skolgång inom skola och idrott. Skolverket (2011) uttrycker att målsättningen med NIU är att ge eleverna förutsättningar att kombinera skola med en idrottslig satsning mot elitnivå. Utbildningen syftar också till att ha två dubbla karriärer (Riksidrottsförbundet, 2015). Därför blir ovanstående målsättningar och riktlinjer problematiska då det i många miljöer finns en outtalad förståelse och acceptans för att skolan bortprioriteras när idrott och skola krockar (Gomez et al., 2018).

Kravbilderna på de olika gymnasierna att genomföra en balanserad skolgång för eleverna blir allt högre. Utmaningen för eleverna att planera, strukturera och motivera sig under utbildningen blir allt svårare (Gomez et al., 2018). Skolan har ett krav att eleverna ska klara av läroplanens innehåll samtidigt som det sker en elitsatsning på ishockey. Detta ställer höga krav på individens förmåga att strukturera och planera sin vardag. Hatteberg (2020) menar på att det är centralt att skolan och idrotten samarbetar för att erbjuda ett stöd för eleven när det kommer till att skapa struktur.

Vidare så visar studier att en stor population av eleverna i gymnasiet lider av psykisk ohälsa då tiden inte räcker till (Gomez et al., 2018). Stress och återhämtning är två bidragande faktorer som påverkar elevens prestation, därför krävs en noggrann balans mellan dessa. Andra saker som även sätter press på dig som utövare kan vara tidsbrist, engagemang och planering/struktur (Gomez et al., 2018).

2.2. Tidigare forskning

Utifrån tidigare studier finns det en problematik mellan kombinerad satsning med studier och idrott på elitnivå. Individer kan uppleva en ökad press och stress som i sin tur kan leda till att det blir tuffare att prestera i skolan (Gomez et al., 2018; Tania et al., 2023). Gomez et al. (2018)

menar på att om eleverna inte får hjälp från skolan med olika verktyg för att hantera press och stress kan detta komma att påverka eleverna negativt eftersom kraven är så höga och tiden inte finns till (Gomez et al, 2018). Planering och struktur blir därmed två viktiga faktorer för att kunna kombinera skola och idrott som på sikt motverkar psykisk ohälsa hos eleverna (Gomez et al.,2018; Chan, 2023; Linnér & Stambulova, 2022). En bristfällighet i återhämtning kan leda till utbrändhet som då påverkar idrottarnas akademiska resultat negativt. Detta gör i slutändan att elevernas optimala prestation inom både skolan och idrott påverkas (Gomez et al., 2018; Sorkkila et al., 2023; Stambulova et al., 2015). Gomez et al. (2018) belyser då betydelsen av att det bör finnas ändamålsenlig kompetens hos tränarna som kan hjälpa eleverna kring hur de ska kombinera skola och idrott. Samma problematik lyfter även Chan (2023) som visar att de studenter som kan hitta olika strategier för att hantera den dubbla stressen är de som lyckas (Chan, 2023).

En studie visar också att det är viktigt med elevinflytande när det kommer till att strukturera en elitförberedande utbildning (Hatteberg, 2020). Hatteberg (2020) menar att elevernas motivation för skolan ökar ifall de får vara med och bestämma vilka kurser/program de ska läsa. Studien visar också att det finns ett stort behov av ett mer etablerat stöd för de elever som kombinerar skola och idrott. Detta stöd skulle ge större förutsättningar för eleverna att klara skolans krav och skapa förutsättningar för dubbla karriärer (Hatteberg, 2020; Jacobsson et al., 2023; Linnér & Stambulova, 2022; Stambulova et al., 2015). I slutändan leder detta också till att individen har förutsättningar att klara av den komplexa övergången ifrån en idrottskarriär till en civilkarriär (Stambulova et al., 2007).

Tidigare forskning har också visat att olika gruppers sociala kulturer har betydelse för prestationer inom skolan vid en elitförberedande utbildning (Hatteberg, 2020). I grupper där det är socialt accepterat att vara ambitiös i skolan så finns det en större motivation att vara framgångsrik i skolan. I andra grupper där det inte är lika socialt accepterat att vara ambitiös med skolan finns det en bristande motivation för skolan. Detta fenomen är extra synligt inom olika lagidrotter (Hatteberg, 2020). Elevernas motivation till skolan lyfts också fram som en framgångsfaktor för att kunna kombinera skola och idrott vid en elitförberedande utbildning (Hatteberg, 2020; Sorkkila et al., 2023). Elevernas varierande motivation är också en strukturell utmaning med elitförberedande utbildningar. Utbildningarna strävar efter att vara anpassade för att alla elever ska kunna klara kombinationen skola och idrott och för detta krävs det motiverade elever (Hatteberg, 2020; Sorkkila et al., 2023). Forskning har också visat att idrotten generellt

prioriteras före skolan vid olika elitförberedande utbildningar (Gomez et al., 2018; Hatteberg, 2020)

2.3. Teoretiskt ramverk

Denna studie kommer utgå ifrån modellen för KASAM och ett holistiskt perspektiv (Medin & Alexandersson, 2000). Aaron Antonovskys teori om KASAM, som står för känsla av sammanhang (Medin & Alexandersson, 2000), innehåller de tre byggstenarna begriplighet, hanterbarhet och meningsfullhet. Begriplighet beskrivs som i vilken utsträckning människan upplever inre och yttre stimuli (Medin & Alexandersson, 2000). Hög begriplighet betyder att en människa i framtiden kan hantera olika stimuli genom att personen kan strukturera och förklara dess tydlighet (Medin & Alexandersson, 2000). Den andra byggstenen hanterbarhet handlar om hur människan hanterar olika saker som uppstår i framtiden. Har personen en hög hanterbarhet kommer personen känna självsäkerhet i okända och kända miljöer. Personen i fråga kommer heller inte känna sig orättvist behandlad utifrån omständigheterna (Medin & Alexandersson, 2000). Den tredje byggstenen i KASAM är meningsfullhet vilket innebär människans motivation och engagemang kopplat till de krav som ställs i vardagen (Medin & Alexandersson, 2000). En person med stark och hög KASAM har stor tilltro till sig själv gällande olika saker hen är känslomässigt engagerad i (Medin & Alexandersson, 2000).

Vidare så kommer studien utgå ifrån ett holistiskt perspektiv. Ett holistiskt perspektiv innebär att människan ger en helhetsbild av det som påverkar oss samt hur det påverkar varandra och den miljön människan lever i (Medin & Alexandersson, 2000). Detta helhetsperspektiv kan också beskrivas som en persons livsvärld. Begreppet livsvärld menar Dalen (2008) innebär hur en person upplever sin vardag och hur hen förhåller sig till sin vardag. Begreppet livsvärld blir därför ett centralt begrepp för denna studie då vi är ute efter att få en förståelse för en samlad helhet. Vidare så belyser holistisk hälsa att människan ska må bra både fysiskt, psykiskt, socialt och spirituellt (Medin & Alexandersson, 2000). Teorin visar på att om du inom holistiskt hälsa mår dåligt av något som till exempel psykisk hälsa så kommer det även att påverka någon av de andra områdena negativt (Medin & Alexandersson, 2000). Detta är något som används gällande strukturen av intervjuerna, utförande av intervjuerna samt intervjuernas analyserande del av svaren. Avslutningsvis så kommer studien att använda sig av holistiskt perspektiv för att analysera elevernas hälsa och välmående gällande kombinationen mellan skola och ishockey på ett NIU-gymnasium.

3. Syfte

Syftet med studien är att få en inblick i hur några av ishockeyns tidigare NIU-elever upplever balansen mellan skola och idrott.

3.1 Frågeställning

Hur upplever ishockeyns tidigare NIU-elever skolan?

Hur upplever ishockeyns tidigare NIU-elever balansen mellan skola och ishockey?

4. Metod

4.1 Ansats

Studien har en kvalitativ ansats. Studien syftar till att få en förståelse för hur före detta NIU-elever med inriktning ishockey upplevde balansen mellan skola och idrott. De olika kontexterna bildar tillsammans en upplevelsedimension eller en så kallad livsvärld. Studiens analys utgår också ifrån KASAM-modellen där data analyseras utifrån begreppen meningsfullhet, begriplighet och meningsfullhet (Medin & Alexandersson, 2000).

Vidare så kommer studien utgå ifrån ett holistiskt perspektiv. Det holistiska perspektivet utgår ifrån en helhetssyn på hur olika kontexter påverkar varandra. Utifrån ett skolperspektiv så innebär ett holistiskt synsätt att eleven är medskapare i sin egen lärprocess (Thedin Jakobsson, 2012). Detta indikerar också hur viktigt det är att eleverna känner att miljön är meningsfull och utvecklande. Detta perspektiv har stor relevans för studien eftersom den övergripande målsättningen för NIU-utbildningen är att förbereda eleverna inför dubbla karriärer (Skolverket, 2011). Detta indikerar hur viktigt det är att både skolan och idrotten utforma en miljö som främjar utveckling och lärande.

4.2 Metodval

Studien genomfördes med semi-strukturerade kvalitativa intervjuer. Intervjuerna strukturerades utifrån en intervjuguide (Bilaga 3). Intervjuguiden syftar till att bestämma olika centrala teman som ska vara grunden för de olika frågorna. Detta ska i sin tur leda till att intervjun berör de viktigaste områden kopplat till problemområdet och därmed få man fram relevanta svar (Dalen, 2008). Detta bidrar också till ökad trygghet för de som genomför

intervjun (Dalen, 2008). Intervjuguiden är konstruerad utifrån en liknande intervjuguide som Gomez et al. (2018) använde sig av i deras studie. Den studiens intervjuguide utgick ifrån öppna frågor som exempelvis ” Hur upplever du balansen mellan skola och idrott?” samt frågor gällande struktur och stöd som exempelvis ”Hur upplever du att skolan och idrotten förstår din situation?” Gomez et al. (2018). Detta är exempel på frågor som den här studiens intervjuguide utgick ifrån eftersom de ger relevant data. Den här studiens intervjuguide gav dock mer utrymme till olika följdfrågor än vad Gomes et al. (2018) beskrev att de gjorde. Följdfrågorna kunde bland annat handla om att respondenten fick utveckla sina svar för att komma djupare in på ämnet exempelvis ”Du upplever att balansen mellan skola och idrott är tuff, hur menar du då?”.

4.3 Urval

Urvalet till studien genomfördes via ett kriterieurval. Ett kriterieurval utgår ifrån att avgränsa forskningsfältet i olika steg och i olika kriterier som måste uppfyllas för att få vara med i en studie (Dalen, 2008). Den första avgränsningen syftade till att studien bara skulle undersöka manliga ishockeyspelare. Syftet till att avgränsa studien till bara män handlar om att ej få för mycket data att jämföra som exempelvis skillnaden mellan män och kvinnor. Den andra avgränsningen syftade till att som intervjuas måste ha påbörjat en NIU- utbildning med inriktning ishockey. Studien avgränsades till bara ishockey eftersom jämförelser mellan olika idrotter kräver en större datainsamling och därav mer tid och resurser för att vara framgångsrik. Den tredje avgränsningen syftar till att alla som intervjuas måste ha påbörjat en NIU-utbildning med inriktning ishockey inom ett tidsförlopp om 10 år. Denna avgränsning syftar till att få relevant data kopplat till rådande styrdokument och därmed få förutsättningar att kunna göra slutsatser.

Utifrån ovanstående kriterier kartlades relevanta respondenter inom kontaktnätet som ej hade en direkt koppling till oss för att undvika att respondenten upplever en beroendeställning. Direkt koppling avgränsades till personer som vi tidigare tränat/spelat med. Detta gav totalt fem intervjuer med män som är mellan 20–30 år. Alla fem hade påbörjat en NIU-utbildning med inriktning ishockey inom de senaste 10 åren.

4.4 Genomförande

Innan alla intervjuer genomfördes en pilotintervju med en person i vår närhet som hade genomgått en NIU-utbildning med inriktning ishockey. Personen uppfyllde också de olika urvalskriterierna för studien vilket gav förutsättningar att få relevant information. Efter

pilotintervjun ändrades några frågor för att få mer relevanta svar. De stora förändringarna handlade om att antalet huvudfrågor kortades ner för att ge plats och tid för olika följdfrågor. Detta upplevde pilotpersonen gav mer tid att verkligen gå in på djupet i ämnet.

Intervjupersonerna fick välja plats och tid för intervjuerna för att på förhand bygga upp en trygg miljö. Intervjupersonerna fick också i lugn och ro i förväg läsa studiens missivbrev (Bilaga 2) för att de skulle få en uppfattning och förståelse för vad studien handlar om. Intervjupersonerna blev också informerade om de ger sitt samtycke till att delta i studien genom att de genomförde intervjun. De fick också information kring att de när som helst kunde avbryta intervjun alternativt undvika att svara på olika frågor utan krav på motivering.

Intervjuerna förbereddes genom att läsa Dalens (2008) tips om hur man bör bygga upp en intervju samt vilket ansvar som vilar på den som intervjuar. Intervjuerna genomfördes i tre steg; inledning, huvuddel och en avslutningsdel. Inledningsdelen syftade till att få intervjupersonen att bli trygg med situationen genom olika bakgrundsfrågor. Huvuddelen syftade till att genom öppna frågor få relevanta svar inom ämnet. I det här steget användes olika följdfrågor för att komma ännu mer på djupet. Avslutningsdelen syftade till att den som intervjuades fick ge ett övergripande perspektiv på olika förändringar och förbättringar som skulle kunna genomföras kopplat till ämnet. Syftet var att intervjupersonen skulle få känna att de få möjlighet att förändra något. Varje intervju tog mellan 20–30 minuter.

Alla intervjuer spelades in med samma programvara och transkriberades ordagrant. Detta för att fånga upp olika tonlägen och specifika uttryck som annars kanske hade missats. Analysen av intervjuerna utgick från en analytisk induktion. Analytisk induktion syftar till att granska data på djupet och därefter knyta samman data med olika teoretiska modeller (Watt Boolsen, 2007). Utifrån den analytiska induktionen fanns det likheter mellan insamlade data och den teoretiska modellen KASAM samt det holistiska perspektivet (Medin & Alexandersson, 2000).

4.5 Databearbetning

Analysen utgår ifrån intervjupersonens upplevelse och perspektiv. Alla intervjuer kodas utifrån kodningsprocessens olika nivåer. Den första nivån handlar om att en öppen kodning av hela intervjun. Öppen kodning syftar till att hitta olika begrepp som kan bilda olika kategorier. Den andra nivån handlar om en axial kodning. Axial kodning syftar till att hitta olika kontexter för de olika begreppen och miljöerna. Den tredje nivån handlar om en selektiv

kodning. Selektiv kodning syftar till att få större förståelse för de centrala begreppen och sätta detta i olika förhållande till olika teoretiska modeller (Dalen, 2008). Alla intervjuer kodades separat av båda utifrån samma kodningssystem. De separata kodningarna analyserades var för sig för att få fram centrala teman. Dessa sammanställdes sedan med varandra och alla gemensamma teman och områdens valdes ut för att bilda centrala teman. Dessa analyserades sedan utifrån en analytisk induktion (Watt Boolsen, 2007). Den analytiska induktionen gav likheter mellan studiens data och relevanta teoretiska modeller.

3.6 Tillförlitlighet

Studien har granskats utifrån modellen ” Eight “Big-Tent” Criteria for Excellent Qualitative Research” (Tracy, 2010). Modellen granskar kvalitativa studier inom åtta områden; Ämnets relevans, resultatets trovärdighet, studiens uppriktighet, studiens trovärdighet, studiens transparens, studiens kunskapsvinster, studiens etiska förhållningsätt samt studiens uppbyggnad i förhållande till studiens syfte (Tracy, 2010). Studiens ämnesrelevans upplever vi är högt eftersom det finns relevanta kopplingar till tidigare forskning samt egna upplevelser av problemområdet. Resultatets trovärdighet kopplas till validiteten i datainsamlingen. Validiteten i datainsamlingen är till stor del fokuserad mot att datamaterialet består av relevanta och ingående svar ifrån respondenten (Dalen, 2008). Detta medför att intervjun måste byggas upp av relevanta frågor kopplat till problemområdet i form av en intervjuguide. Denna intervjuguide bör man prova genom en pilotintervju. Pilotintervjun syftar till att man få en värdefull insikt i hur välkonstruerad intervjuguiden är (Dalen, 2008). Studiens intervjuguide kontrollerades genom en pilotintervju. Detta gav relevant information kring vilka frågor som gav relevanta och ingående svar kopplat till problemområdet.

Studiens uppriktighet och trovärdighet handlar om hur studien presenteras och beskrivs för läsaren i form av olika utmaningar och möjligheter med studien (Tracy, 2010). Studiens framställs på ett uppriktigt vis där läsaren få följa med på studiens alla utmaningar och möjligheter. Studien framställs också på ett sådant vis att den går att reproducera. Studiens kunskapsvinst upplever vi också är relativt hög eftersom den ger relevant information för både föreningar och skolor för hur eleverna upplever verksamheten. Studien har också förhållit sig till relevanta etiska aspekter. Avslutningsvis så upplever vi att studien har använt sig av relevanta metoder för att besvara studiens syfte och frågeställningar

3.7 Etiska aspekter

Den här studien är konstruerad utifrån Vetenskapsrådets (2002) fyra forskningsetiska krav; konfidentialitetskrav, informationskrav, nyttjandekrav och samtyckekrav. Kravet om konfidentialitet framställdes till respondenterna genom studiens missivbrev där de blev informerade om alla uppgifter är sekretessbelagda. Intervjufrågorna var också uppbyggda på ett anonymt sätt vilket innebär att det inte går att spåra datamaterial till specifika skolor, personer och föreningar. Detta menar Dalen (2008) är en utmaning eftersom man vill redovisa så trovärdiga svar som möjligt samtidigt som det inte får påverka anonymiteten.

Kravet om information syftar till att alla respondenter ska delges information om syftet för studien, den övergripande planen samt vilka följder och risker som studien kan medföra (Vetenskapsrådet, 2002). Kravet om information framställdes till respondenterna genom studiens missivbrev samt vid introduktionen till intervjun. Alla respondenter blev vid intervjustunden informerade om studiens syfte, planering och eventuella risker. Det är också centralt att alltid informera respondenterna ifall det sker olika ändringar med studien (Dalen, 2008). Respondenterna blev under introduktionen till intervjun informerade om att de kommer informeras ifall det sker några förändringar med studien.

Kravet om nyttjande syftar till all data som samlas in är ändamålsenlig (Vetenskapsrådet, 2002). Studiens datainsamling utgick ifrån en beprövad intervjuguide ifrån tidigare forskning samt en genomförd och analyserad pilotintervju. Detta bidrar till att studiens data är ändamålsenlig. Kravet om samtycke syftar till att varje respondent får delge sitt samtycke inför deltagande. Detta sker oftast via ett missivbrev där all information om studien ska framgå (Vetenskapsrådet, 2002). Respondenterna fick i förväg läsa igenom studiens missivbrev och ge sitt samtycke till att delta. Utmaningen för en kvalitativ studie är att det är svårt att förutse ifall det behövs göras några förändringar under studiens gång. Detta medför att forskare i sådana fall behöver be om ett nytt samtycke (Dalen, 2008). Respondenter informerades under introduktionen till intervjun att de eventuellt skulle behöva ge ett nytt samtycke ifall det sker några ändringar med studien.

4. Resultat

Här nedan presenteras studiens respondenter för att du som läsare ska få en större förståelse för vilka individer som ingick i studien. Varje respondent har blivit tilldelat ett fiktivt namn för att det ska bli lättare att hänga med och förstå. Respondenterna kategoriseras utifrån olika nivåer inom ishockey; manlig juniornivå ($n = 2$), manlig semiprofessionell ($n = 2$) och professionell nivå ($n = 1$). Manlig juniornivå innebär att man är mellan 16–20 år och spelar i olika juniorserier runt om i landet. Manlig semiprofessionell nivå innebär att man spelar seniorhockey på en något lägre nivå med en lägre ersättning. Kombinerar med skola och extra arbete. Manlig professionell nivå innebär att man spelar ishockey på en hög nivå där man har ishockey som yrke.

Leon är en ishockeyspelare som fortfarande är aktiv inom den högsta manliga juniornivån i Sverige. Leon har nyligen avklarat en NIU-utbildning och kombinerar just nu ishockeyn med universitetsstudier.

Daniel är en ishockeyspelare som fortfarande är aktiv inom den högsta manliga seniornivån i Sverige. Daniel avklarade sin NIU-utbildning för ett antal år sen och har sedan dess spelat professionell ishockey på högsta europeiska nivå.

Elliot är en ishockeyspelare som fortfarande är aktiv inom den högsta manliga juniornivån i Sverige. Elliot har nyligen avklarat en NIU-utbildning och kombinerar just nu ishockeyn med ett extra jobb.

Simon är en ishockeyspelare som fortfarande är aktiv inom den manliga semi-professionella nivån. Simon har nyligen avslutat en NIU-utbildning och kombinerar just nu ishockeyn med att plugga upp gymnasiebetyg.

Vilgot är en ishockeyspelare som fortfarande är aktiv inom den manliga semi-professionella nivån. Vilgot har relativt nyligen avklarat en NIU-utbildning och kombinerar just nu ishockeyn med ett extra jobb.

Studiens centrala teman framställdes genom studiens kodningsprocess av intervjuerna samt utifrån studiens teoretiska ramverk. Utifrån kodningsprocessen kunde olika centrala områden synliggöras. Dessa områden analyserades sedan utifrån studiens teoretiska ramverk. De olika områden som identifierats är; ojämn fördelad kravställning, tillgång till stöd, NIU-utbildningens struktur samt social kultur inom gruppen. Varje område presenteras med ett eget stycke här nedan.

4.1. Ojämn fördelad kravställning.

Ett tema som framgick i alla intervjuerna var skillnaderna mellan krav i skolan och idrotten. Inom idrotten fanns det tydliga krav på vad som förväntas av alla spelare. Daniel beskrev det som att det fanns en tydligare plan för den idrottsliga utvecklingen än vad som fanns för den akademiska utvecklingen. Detta menade Daniel bidrog till att det skapades en inre acceptans för att ligga efter med skolarbete.

Från hockeys håll fanns det en tydlig plan för mig hur jag skulle nå mina högsta drömmar. Detta medför att våra tränare ställde höga krav på att vi alltid var påkopplade vid varje träning. Jag upplevde inte att skolan var lika på när det kommer till att lämna uppgifter och ta igen missade prov. Det blev därför lättare och mer accepterat att ligga efter med saker – Daniel.

Vidare så lyfter Simon också fram hur han prioriterade mellan skolan och idrotten vilket han menar påverkade hans prestationer i skolan.

Ja, absolut, asså då var det liksom drömmen att spela i NHL och då tänkte man inte så mycket på skolan. Jag var kanske lite omogen och tänkte inte på det överhuvudtaget. Ska jag vara helt ärlig så var jag inte stressad över skolan. Jag tänkte bara på hockeyn och att få spela och träna så hårt som möjligt. Så att nej, ska jag vara ärlig så hade jag inga utmaningar med skolan men jag gjorde det inte bra i skolan heller. – Simon

Vilgot menar också på att det blir en utmaning att klara båda delarna när man känner att det inte finns en drivkraft ifrån skolan utan att det blir upp till varje elev att ha rätt motivation. Detta menar han kan ligga som grund för att del elever väljer att hoppa av.

Utmaningen är att motivera sig till att klara av båda delarna, framför allt när man inte känner drivkraften från skolans håll heller. Jag har alltid haft höga mål och kravbilder på mig själv vilket gjorde att jag klarade av allting. Men det var många i klassen som inte hade det och hoppade av. – Vilgot

Vidare så menar Daniel på att det finns en etablerad acceptans för att hoppa av skolan när idrotten börjar ta mer och mer tid.

Jag vet några jag spelade med som hoppade av skolan när de började träna och spela med A-laget. A-laget tränade på mitt under skoldagen och detta ledde till att man var tvungen att plugga i kapp om kvällarna vilket många inte orkade. Detta ledde till att de hoppade av skolan. – Daniel

Vidare menar Simon att det också var skillnad mellan elever vad gäller uppföljning och kravställning ifrån både skolan och idrotten. Simon menar också på att hans upplevelse var att det var status styrt för vilka elever som fick stöd. Han beskriver hur spelarna i representationslaget till stor del fick större möjlighet till hjälp och stöd än spelarna som inte tillhörde representationslaget.

Lärarna försökte trycka på lite grann men det var inte mer än så. Från hockeyn så hade vi en kille, som inför säsongen snackade med oss och han sa att han skulle följa skolan och så och se till att vi följde, och att vi skulle få godkänt i alla ämnen annars fick vi inte spela. Ehh, nu gjorde de inte så så med alla spelare, Jag tror att de följde några. Kändes mer som de följde toppspelarna men inte så mycket resten av oss. – Simon

4.2. Tillgång till stöd

Ett annat tema som framkommer i analysen av intervjuerna är behovet av stöd när det kommer till att kombinera skola och idrott. Detta stöd kan vara olika studiegrupper där eleverna hjälper varandra med sina studier. Stödet kan också vara specifika personer som är duktiga på att se och förstå eleven utifrån ett holistiskt perspektiv. Analysen visar också att det är centralt att eleverna själva ta ansvar och visar att de bryr sig om sin skolgång. Leon beskriver den nära relationen till lärarna som en nyckelfaktor för att han klarade av en kombinerad satsning. Han menar på att detta medförde att lärarna hade en större förståelse för vad som hände i hans liv. Han lyfter också fram hur viktigt det är att du som elev visar engagemang för skolan och att detta ökar förståelsen mellan elev och lärare.

Jag hade själv ganska bra relation till lärarna så att jag kunde ringa eller prata utanför skolan vilket gjorde att vi fick en väldigt bra relation. Detta gjorde att lärarna förstod på ett bättre plan vad som hände i mitt liv. Sedan skickade jag mejl till lärarna lite då och då och kollade så att jag låg i kapp och smörade lite så att man låg bra till och att man var artig så att lärarna såg att man brydde sig. – Leon

Detta är även Daniel inne på när han lyfter fram en specifik lärare som en nyckelfaktor för varför han klarade av skolan. Daniel lyfter också fram hur viktigt det är med lärare inom NIU-utbildningen som har erfarenhet av idrott på högsta nivå. Detta menar Daniel bidrar till att de få en ökad förståelse för utbildningens utmaningar.

Jag minns speciellt en lärare, X, som var grym. X hade själv spelat på en hög nivå och fattade hur det funkade. Jag minns att man kunde få hjälp av X egentligen när som helst på dygnet. Jag minns att vi brukade göra mycket läxor och uppgifter på bussen hem från matcher och han kunde liksom svara 17.00 en lördag. Näe, han var grym. – Daniel.

Vidare visar analysen att det också finns brister i organisationen av stödinsatser. Vilgot och Simon är båda inne på att det var ett för stort ansvar på eleverna när det kommer till att klara av en kombinerad satsning. Vilgot menar på att hans upplevelse är att det var mycket upp till varje elev att klara en kombinerad satsning eftersom han inte upplevde att det fanns något etablerat stöd.

Jag tog ansvar och strukturerade samt planerade mina studier och idrott själv utan stöd från skolan. Däremot så saknade jag drivkraften både från skolan och klasskompisarna, hade önskat mer vilja och engagemang. - Vilgot

Detta är också något som Simon är inne på när han beskriver hur dialogen mellan honom och hans lärare brukade se ut när han hade missat något moment.

Jag kommer ihåg att läxor skickade mina lärare ut till mig. Det var ingen större uppföljning än så egentligen så de skickade ut allt till mig och så fick jag lämna in när jag kunde -Simon

Vidare så framkommer det i analysen att det skiljer sig från elev till elev för vilka som får stöd och hjälp. Simon upplevelse var spelarna som fick spela i representationslaget fick mer stöd och hjälp än de andra spelarna.

De som spelade i A-laget, de fick mycket hjälp och så men jag skulle säga, aa hur många var vi, vi var väl 12 stycken i trean. Jag tror väl att två var uppe i A-laget som de följde, resten var det ganska dålig koll på. - Simon

Daniels upplevelse är att spelarna som spelade i representationslaget inte alls fick tillgång till rätt stöd och hjälp. Hans upplevelse var att skolan blev mindre viktig för både spelarna och föreningen när man klev upp i representationslaget.

Jag fick börja träna med A-laget mitt tredje år och då kommer jag ihåg att det blev svårt att hinna med skolan. Då hamnade allt mitt fokus på att vara tillräckligt bra för att få spela matcher. Jag missade väldigt många lektioner och hamnade efter men man kunde liksom inte tacka nej till att träna med A-laget för att det var skola. Som tur var så hjälpte vi hockeykillar varandra med uppgifter och så där så jag kunde i slutändan komma i kapp. – Daniel

4.3. NIU-utbildningens struktur

Utifrån analysen av intervjuerna framkommer det också att det finns ett behov av att vara duktig på att strukturera sina studier för att klara av en kombinerad satsning. Elliot lyfter fram framförhållning och struktur som en nyckel för att klara av att hänga med i skolan.

För mig handlade det om vid tidigt stadie att planera och strukturera, var det bortamatcher fick man planera att man fick plugga vid olika specifika tillfällen. Man planerade upp det, alltid ha koll på vad som kommer i veckan. - Elliot

Vilgots upplevelse var att han hade en god förmåga att strukturera sina studier kvällstid samt att han hade en god framförhållning. Detta medförde att han hade gjort klart skolarbetet innan hockeyn startade.

Varje kväll när jag kom hem från träning så la jag 45 minuter på studier. Jag gjorde även klart det mesta i skolan innan det var dags för hockey. – Vilgot

Analysen visar också på en del strukturella utmaningar och utvecklingsområden för ishockeyns NIU- utbildning. Leon lyfter fram problematiken kring träningstider och skoltider. Hans upplevelse är att tiderna ofta krockar med varandra vilket medför en ökad stress och känsla av att man inte hinner med skolarbetet. Han lyfter också fram problematiken med att inte hinna förbereda sig inför träning vilket leder till en ökad stress och försämrade prestationsförmåga.

Jag skulle nog säga träningstider och skoltider, då man börjar och slutar. Det jobbiga kan vara att lämna mitt i en lektion då man är i det, men att man i stället behöver skjuta upp det till en annan gång. Eller att man behöver skynda sig från ishallen då man behöver kaka och stress uppkommer. Det blir negativt då man inte får i sig någon mat som påverkar träning och skolans prestation. Att man helt enkelt skulle från skolans håll bli mer flexibel med tiderna! - Leon

Simon är också inne på hur man skulle kunna öka elevernas intresse genom att ge eleverna större valmöjligheter när det kommer till att välja kurser och program. Han menar på att det är alldeles för kontrollerande just nu vilket minskar elevernas intresse för skolan.

Jag tycker också att man ska kunna väljer mer brett när man går från grundskolan till gymnasieskolan. Just nu är det alldeles för kontrollerande. Man borde också kunna välja ämne för ämne i stället för en kurs. För ökar man intresset för skolan så ökar man ju också i hur hårt man pluggar. – Simon

Vidare lyfter både Daniel och Leon fram utmaningen med långa bussresor mitt under skolveckorna där man som elev förväntas göra skolarbete på bussen. Daniel är inne på

problematiken med att det är svårt att som elev hitta en lugn miljö på bussen och därmed blir det svårt att få något skolarbete gjort. Detta bidrog till en ökad stress och ångest över att man hamnade efter med skolarbete.

Det var nog ”bortaroadis”, när man åkte i väg på torsdagarna och hade inlämning eller redovisning på fredagen då det kunde bli så att man hamnade efter och att det blev stressigt med olika hinder. Det var även så att man behövde gå lite tidigare vissa dagar då man skulle träna med de äldre, då blir det också svårare då man missar en halv lektion och kommer efter. – Leon

Jag tyckte det var skitsvårt att få något gjort när vi åkte i väg på långa bortamatcher. Jag fick alltid jobba i kapp när vi kom hem och det var skittufft och blev sällan särskilt bra. - Daniel

4.4. Social kultur inom gruppen.

Ett fjärde tema som dök upp under analysen var hur den sociala kulturen mellan eleverna påverkar prestationerna i skolan. Leon lyfter fram hur han hamnade i en miljö där det fanns social kultur mellan eleverna att man skulle klara av skolan och göra klart uppgifterna i tid. Leon menar också att detta kan ha motsatt effekt också genom att det blir socialt accepterat att inte göra klart uppgifterna i tid.

I min klass hade vi ganska många ishockeyspelare, vi kanske var 7–8 ishockeyspelare och då hade vi den kulturen att man skulle göra klart uppgifterna. Sen kan det ju även bli motsatteffekt då man inte gör någonting och alla skiter i det. Men vi hade en bra kultur, då man ville sträva så hårt som möjligt egentligen och inte hamn utanför och klara allting. – Leon

Vidare är Daniel är inne på denna sociala kultur när han beskriver hur det nästan var normbrytande att prestera i skolan. Kulturen inom deras hockeylag var att fokus låg på att prestera inom idrotten och att skolan var något man bara klarade av.

Vi pratade sällan om hur det gick i skolan och pratade vi om det så var det ofta snack om hur dåligt det går. Känslan nu i efterhand var att det nästan var lite töntigt att få bra betyg på någon inlämning eller prov. - Daniel

Detta är också något som Elliot är inne på i sin intervju. Han lyfter fram hur påverkningsbara eleverna är av varandra. I en grupp där det är socialt accepterat att vara seriös med studierna är det också enklare att skapa en kultur där man vill prestera i skolan. Elliot lyfter även fram hur eleverna kan påverka varandra negativt.

Det var från och till, vissa var lata medan det fanns andra som ville göra båda delarna så bra som möjligt. Det smittade av sig om jag visade att man tog båda delarna seriöst, där även jag blev positivt taggad om andra visade seriositet i både skola och idrott. Det kan även vara en negativ effekt såklart om det var folk som hela tiden sket i att göra saker och uppgifter. Det kunde då påverka en negativt själv! - Elliot

4.4. Sammanfattning - Resultat

Utifrån analysen av intervjuerna så framgår det att ishockeyns NIU-elever upplever att utbildningen har en ojämn kravställning mellan skola och idrott. Idrotten ställer högre krav och har en bättre uppföljning än vad skolan har. Inom skolan upplever de vi intervjuar att det är upp till varje elev att se till att man ligger i fas. Analysen visar också att det finns en ojämn fördelning mellan vilka som följs upp och vilka som inte följs upp när det kommer till att prestera i skolan. Detta lyfts också fram som möjliga anledningar till att elever väljer att hoppa av skolan.

Resultatet av intervjuerna visar också att eleverna upplevde att de ej fick tillräckligt med stöd ifrån skolans håll utan att eleverna ofta fick söka stödet själv. Det framkommer också att det är viktigt att eleverna verkar för att bygga en god relation med sina lärare. Denna relation leder till en ökad förståelse för elevens situation och varför vissa uppgifter inte lämnas in i tid. De upplever också hur viktigt det är med lärare som har erfarenhet och kunskaper om idrott på hög nivå. Detta menar de leder till att de förstår elevernas situation på ett annat sätt och därmed kan vara ett tydligare stöd.

Vidare så visar analysen att det finns en upplevelse av att NIU-utbildningens struktur inte är anpassad för att kombinera skola och idrott. I majoriteten av intervjuerna så lyfts problematiken med att prestera både inom skolan och idrotten. Problematiken utgår ifrån att de är svårt att hinna med skolarbetet samtidigt som du förväntas åka i väg på långa bortaresor med mycket matcher. I intervjuerna lyfts det fram hur svårt det är att få något gjort när man sitter tillsammans i en buss.

Avslutningsvis så framkommer det i analysen hur viktig den sociala kulturen är för att prestera i skolan. Elevernas upplevelse är att de ständigt påverkar varandra åt olika håll. I en grupp där det är socialt accepterat att prestera i skolan så byggs det också upp en förväntan och kravbild på varandra att man ska klara av både skola och idrott. I dessa miljöer finns det

också en större hjälpsamhet mellan varandra. I andra miljöer kan det i stället byggas upp en negativ miljö där du nästan förväntas att inte prioritera skolan.

5. Diskussion

5.1. Resultatdiskussion

Syftet med studien var att analysera hur några av ishockeyns NIU-elever upplever balansen mellan skola och idrott utifrån studiens olika frågeställningar. Nedan följer en diskussion kring resultatet av studiens frågeställningar; Hur upplever ishockeyns tidigare NIU-elever skolan? Hur upplever ishockeyns tidigare NIU-elever balansen mellan skola och ishockey?

5.2. Hur upplever ishockeyns NIU-elever skolan?

Resultatet visar att det fanns skillnader mellan eleverna när det kommer till motivation och ambition för skolan. Vissa elever upplevde att de hade en hög motivation för skolan och ansåg att den var ett viktigt komplement till ishockeyn medan andra elever inte alls hade samma motivation. Elevers olika nivåer av motivation lyfts fram som en utmaning vid elitförberedande utbildningar (Hatteberg, 2020; Sorkkila, 2023). Motivation lyfts också fram som en framgångsfaktor för att klara av att kombinera skola och idrott (Hatteberg, 2020; Sorkkila, 2023). Eleverna upplevde också att NIU-utbildningen borde struktureras med mer elevinflytande för vilka kurser/program som går att kombinera med idrotten. Detta menar de skulle öka elevernas motivation till skolan. Elevinflytandet lyfter även Hatteberg (2020) fram som en viktig faktor för att öka elevernas motivation för skolan. Motivation är också en viktig faktor för att en person ska kunna känna meningsfullhet kring de olika kraven som ställs i en vardag (Alexandersson & Medin, 2000).

Eleverna lyfter också fram den sociala kulturen inom skolan som en nyckelfaktor för att kunna prestera i skolan. Utifrån intervjuerna så uttrycker eleverna att deras motivation och ambition för skolan påverkas av hur omgivningens motivation är. Detta har också tidigare forskning visat (Hatteberg, 2020). Grupper där det är socialt accepterat att prestera i skolan så byggs det även upp en förväntan och kravbild på varandra att man ska klara av både skola och idrott. I dessa miljöer finns det också en större hjälpsamhet mellan varandra. I andra miljöer kan det i stället byggas upp en negativ miljö där du nästan förväntas att inte prioritera skolan (Hatteberg, 2020). Detta fenomen har visat sig vara extra synligt inom olika lagidrotter (Hatteberg, 2020).

5.3. Hur upplever ishockeyns NIU-elever balansen mellan skola och ishockey?

I intervjuerna framkommer det att eleverna upplevde balansgången mellan skolan och ishockeyn som stressfull och ångestladdad. Detta ligger i linje med vad tidigare forskning har visat gällande idrottslig elitsatsning och kombinerad skolgång (Gomez et al, 2018; Tania et al., 2023). Eleverna upplevde också att de saknade tillgång till stöd och hjälp med struktur för att klara av balansgången mellan skola och idrott. Detta menar eleverna bidrog till att de hamnade efter med skoluppgifter. Tidigare forskning har visat att planering och struktur är två viktiga faktorer för att klara av att kombinera skola och idrott inom elitförberedande miljöer (Gomez et al., 2018; Chan, 2023; Linnér & Stambulova 2022; Stambulova et al., 2015). Eleverna upplevde också att ishockeyutbildningen hade en tydligare kravbild och uppföljning på varje elev än vad den akademiska utbildningen hade. Detta menar några av eleverna bidrog till att ishockeyn prioriterades när skola och ishockey krockade. Tidigare forskning har visat att det är viktigt att skolan etablerar stödinsatser för eleverna för att hantera den press och stress som uppstår vid dessa krävande miljöer (Gomez et al., 2018; Hatteberg, 2020; Jacobsson et al., 2023; Linnér & Stambulova, 2022; Stambulova et al., 2015). Eleverna upplevde också att föreningarna till viss del slutade att följa upp skolgången för de eleverna som spelade i representationslaget. Detta bidrog till outtalad acceptans för att hoppa av skola och satsa fullt ut på ishockeyn. Detta ligger i linje med vad tidigare forskning har visat gällande att idrotten ofta prioriteras före skolan vid elitförberedande utbildningar (Gomez et al., 2018; Hatteberg, 2020).

Resultatet visar också att det fanns individuella variationer när det kommer till förmågan att planera och strukturera skolan och ishockeyn. En del elever upplevde att de hade enkelt för att strukturera och planera medan andra elever upplever att de inte alls hade förmågan. Förmågan att planera sina studier kombinerat med en idrottssatsning har i tidigare forskning visat sig vara en framgångsfaktor för de elever som lyckas kombinera skola och idrott (Chan, 2023; Gomez et al., 2018). Förmågan att skapa struktur är också en viktig faktor för att en människa ska kunna uppleva olika situationer begripliga (Alexandersson & Medin, 2000).

Eleverna upplever också att en faktor för att framgångsrikt kunna kombinera skola och ishockey är att det finns personer inom både skolan och ishockeyn som har förståelse för elevens situation. Detta lyfter även Gomez et al. (2018) fram som en nyckelfaktor för att kunna hjälpa eleverna att kombinera skola med idrott. Tränare vid olika elitförberedande utbildningar bör också ha kompetens för att hjälpa eleverna att strukturera balansgången mellan skola och idrott (Gomez et al., 2018). Elevernas upplevelse är att det generellt saknades en förståelse ifrån ishockeyns håll vad gäller att kombinera skola och idrott. Detta gällde främst när eleverna fick möjlighet att representera föreningens herrlag. Det uppstod också strukturella utmaningar med att kombinera skola med att träna och spela med herrlaget. Elevernas upplevelse är att herrlaget i regel tränade på dagtid vilket krockade med olika lektioner och därmed bortprioriterades skolan. Detta ligger i linje med vad tidigare forskning har visat gällande att den generella attityden ifrån idrottens håll är att idrotten alltid prioriteras före skolan (Gomez et al., 2018; Hatteberg, 2020).

Eleverna upplevde också att de olika strukturella utmaningarna försämrade prestationsförmågan både inom skolan och ishockeyn. Eleverna upplevde att det ofta blev stressigt att hinna till lektioner och träningar. Detta bidrog till att de upplevde att de inte fick tillräckligt med tid för förberedelse i form av mat och återhämtning. Detta menar eleverna påverkade prestationsförmågan negativt. Tidigare forskning har visat att återhämtning mellan olika aktiviteter är en förutsättning för att optimalt kunna prestera både inom skolan och idrotten (Gomez et al., 2018; Sorkkila, 2023; Stambulova et al., 2015).

Avslutningsvis så beskriver eleverna kombinationen ishockey och skola som en stressfull vardag där de många gånger känner att de ej har tillräckligt med resurser för att hantera kombinationen. Denna stress vid elitförberedande utbildningar är något som tidigare forskning har visat (Gomez et al, 2018; Tania et al., 2023). Utifrån modellen för KASAM så indikerar också en ökad stress att individen inte har tillräckligt med resurser för att hantera sin vardag vilket ger individen en låg känsla av sammanhang (Medin & Alexandersson, 2000). Eleverna upplevde också att de saknade stöd från skolan vilket kan få negativa effekter för elevernas motivation och engagemang. Motivation och meningsfullhet är en nyckelkomponent för att uppnå känslan av sammanhang (Medin & Alexandersson, 2000).

5.5. Metoddiskussion

Den här studien är genomförd utifrån en kvalitativ ansats. Dalen (2008) menar att en utmaning med en kvalitativ ansats är att processen är förändringsbar. Den avgörande faktorn för att kunna dra teoretiska slutsatser handlar om att det finns tillräckligt med insamlad datamaterial (Dalen, 2008). Detta innebär att delar av processen behöver revideras och göras om ifall man ej har tillräckligt med underlag för att dra teoretiska slutsatser (Dalen, 2008). Dalen (2008) menar på att detta ofta handlar om att intervjuguiden ej är tillräckligt anpassad utifrån problemområde vilket innebär att insamlad data inte är ändamålsenlig. Vi valde att använda oss av semi-strukturerade intervjuer för att samla in data. Intervjuerna utgick ifrån en intervjuguide som var inspirerad av tidigare forskning (Gomez et al., 2018). Detta upplever vi gav oss rätt förutsättningar att få relevant data inom problemområdet. Vi valde också att prova intervjuguiden genom en pilotintervju. Pilotintervjun gav oss underlag för vilka frågor som var ändamålsenliga och vilka frågor som inte gav något underlag. I en framtida vetenskaplig process så tror vi att det vore bra att genomföra fler pilotintervjuer för att skapa en bättre ändamålsenlig intervjuguide. Vi hade också fått chansen att bli bättre på att intervjua vilket hade gett oss större förutsättningar till mer djupgående intervjuer eftersom vi hade känt oss tryggare i rollen.

Vi upplever att det insamlade datamaterialet kunde ha varit mer djupgående kring hur respondenterna upplever problemområdet. Detta tror vi beror på att frågorna ej är tillräckligt öppna vilket leder till att respondenten inte kan gå in på djupet kring problemområdet. Vi menar därför att det vore bra att genomföra fler pilotintervjuer för att ytterligare analysera och förbättra intervjuguiden. Detta ger större förutsättningar för att få fram relevant data kopplat till studiens teoretiska ramverk.

Vidare menar Dalen (2008) att intervjumomentet är ett moment som försvårar den kvalitativa processen. Det som är avgörande är att den som genomför intervjun är tillräckligt påläst inom ämnet för att kunna ställa rätt frågor och följdfrågor. Den som genomför intervjun behöver också vara duktig på att bygga upp en trygg stämning där respondenten våga öppna upp sig. Det är också viktigt att aktivt visa att man lyssnar och intresserar sig för respondentens svar (Dalen, 2008). Detta moment upplever vi var det svåraste med hela processen. Vi upplevde båda att det var svårt att bygga upp en tillräckligt trygg miljö för att vi skulle få respondenterna att öppna upp sig. Det vore intressant att se ifall det är någon skillnad mellan enskilda intervjuer och gruppintervjuer i förhållande till att våga öppna upp sig. Vi upplever

också att insamlad data inte är tillräckligt djupgående i vissa fall. Detta tror vi beror på att vi inte ställde tillräckligt öppna följdfrågor där respondenten verkligen fick gå in djupgående. Utifrån framtida vetenskapliga processer så tror vi att ytterligare pilotintervjuer kan ge oss större förutsättningar att skapa ett bättre intervjumoment.

Vidare så ska urvalet till en kvalitativ studie vara brett sammansatt med individuella variationer för att nå en god validitet (Dalen, 2008). Vårt urval till studien går att problematiseras genom att vi enbart ha valt manliga ishockeyspelare inom ett åldersspann på 20–30 år. Detta är enligt oss inte ett brett sammansatt urval vilket försämrar studiens validitet. Vid framtida studier skulle vi ändra våra kriterier för att få vara med i studien så att vi får ett bredare sammansatt urval och därmed fler grupper att jämföra.

En annan utmaning med en kvalitativ studie är alltid utgå ifrån respondenternas egna upplevelser när man tolkar och analyserar studien. Ett vanligt misstag inom kvalitativ forskning är att tolkningar är påverkade av forskarens intresse för ämnet vilket försämrar studiens validitet (Dalen, 2008). Detta upplevde vi var en av våra styrkor när vi designade och genomförde studien. Vi upplevde att vi under hela processens gång kunde relatera till respondenterna och deras upplevelser. Detta gav oss också större förutsättningar att dra relevanta slutsatser. Ett annat vanligt misstag inom den kvalitativa forskningen är att den inte underbyggs av relevanta teorier och modeller. Teorierna och modellerna ska också framställas på förståeligt sätt för läsaren. Bristande redovisning leder till att läsaren inte förstår ämnet och därmed en försämrad validitet (Dalen, 2008). Vi valde att genomföra studien utifrån två teoretiska perspektiv; holistiskt synsätt och KASAM-modellen. Vi upplever att perspektiven framställs på överskådligt sätt som ger läsaren en förståelse för ämnet och valda teoretiska perspektiv.

6. Slutsats

Ishockeyns NIU- elever upplever att utbildningen behöver anpassas utifrån idrottens struktur för att ge eleverna större förutsättningar att kombinera skola och idrott. Detta samband är också något som tidigare forskning visar vilket indikerar utmaningen med att kombinera skola och idrott. Detta problematiserar idén om att NIU-utbildningen ska ge eleverna rätt förutsättningar att kombinera skola med en idrottslig satsning mot elitnivå.

Studiens resultat visar också att eleverna upplever också att det behöver etableras ett tydligare stöd för eleverna när det kommer till att kombinera skola och idrott. Det strukturerade stödet menar eleverna hjälper till att motverka stress och prestationsångest. Tidigare forskning har också påvisat hur värdefullt det är med olika stödmodeller som hjälper eleverna att kombinera skola och idrott. Framtida studier inom området kan med fördel vara inriktade mot att ta fram en optimerad stödmodell som hjälper eleverna att kombinera skola och idrott.

Käll- och litteraturförteckning

Chan, C.-C. (2023). The relationship among career self-efficacy, negative emotion regulation expectancies, coping, and emotional experience of college student athletes. *INTERNATIONAL JOURNAL FOR EDUCATIONAL AND VOCATIONAL GUIDANCE*. Issue, volume, page numbers. <https://doi-org.proxy01.gih.se/10.1007/s10775-023-09601-2>

Dalen, M. (2008). *Intervju som metod*. (1. uppl.) Malmö: Gleerups utbildning.

Hatteberg, S. (2020). "There's no way I can do all of this": The Perceived Impacts of Stress Exposure on the Academic Development of Collegiate Athletes. *Journal of Issues in Intercollegiate Athletics*, Issue, volume, 7–28. Doi link

Gomez, J., Bradley J., & Conway P (2018) The challenges of a high-performance student athlete, *Irish Educational Studies*, 37(3), 329-349.
<https://doi.org/10.1080/03323315.2018.1484299>

Jacobsson, J., Mirkovic, D., Hansson, P.-O., Lundqvist, C., Mann, R. H., & Tranaeus, U. (2023). Youth athletes at Swedish sports high schools with an athletics specialism emphasise environmental support for injury risk management: a focus group study. *BMJ Open Sport & Exercise Medicine*, 9(2). <https://doi.org/10.1136/bmjsem-2022-001527>

Linnér, L., & Stambulova, N. (2022). Supporting optimal dual career balance: The dual career assistance framework. In *Proceedings of the 2022 SVEBI Sport in a Changing World Conference*, 62. Retrieved from <https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:hh:diva-50158>

Medin, J. & Alexanderson, K. (2000). *Begreppen hälsa och hälsofrämjande: en litteraturstudie*. Lund: Studentlitteratur.

Riksidrottsförbund (2015). *Vägarna till landslaget: om svenska elitidrottarens idrottsval och specialisering*. Stockholm: Riksidrottsförbundet

Skolverket (2011) *Ämnesplan i ämnet specialidrott*

<https://www.skolverket.se/laroplaner-amnen-ochkurser/gymnasieutbildning/gymnasieskola/sok-amnen-kurser-ochprogram/subject.htm?subjectCode=SPE&lang=sv&tos=gy>

Sorkkila, M., Ryba, T. V., Aunola, K., Selänne, H., & Salmela-Aro, K. (2020). Sport burnout inventory-Dual career form for student-athletes: Assessing validity and reliability in a Finnish sample of adolescent athletes. *Journal of sport and health science*, 9(4), 358–366.

<https://doi.org/10.1016/j.jshs.2017.10.006>

Stambulova, N., Stephan, Y., & Jäphag, U. (2007). Athletic retirement: A cross-national comparison of elite French and Swedish athletes. *Psychology of Sport & Exercise*, 8(1), 101–118. <https://doi-org.proxy01.gih.se/10.1016/j.psychsport.2006.05.002>

Stambulova, N. B., Engström, C., Franck, A., Linnér, L., & Lindahl, K. (2015). Searching for an optimal balance: Dual career experiences of Swedish adolescent athletes. *Psychology of Sport & Exercise*, 21, 4–14. <https://doi-org.proxy01.gih.se/10.1016/j.psychsport.2014.08.009>

Tania Pinto-Escalona, Pedro L. Valenzuela, Irene Esteban-Cornejo, & Óscar Martínez-de-Quel. (2022). Sport Participation and Academic Performance in Young Elite Athletes. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(15651), 15651. <https://doi-org.proxy01.gih.se/10.3390/ijerph192315651>

Thedin Jakobsson, B. (2012) Att undervisa i hälsa. I. Larsson, H. & Meckbach, J. (red.) (2012). *Idrottsdidaktiska utmaningar*. (2. uppl.) Stockholm: Liber.

Tracy, S. J. (2010). Qualitative Quality: Eight “Big-Tent” Criteria for Excellent Qualitative Research. *Qualitative Inquiry*, 16(10), 837-851. <https://doi.org/10.1177/1077800410383121>

Watt Boolsen, M. (2007). *Kvalitativa analyser: [forskningsprocess, människa, samhälle]*. (1. uppl.) Malmö: Gleerup.

Bilaga 1-Sökbilaga

1

Forskningsfråga.

Ishockeyns NIU- elever syn på balansen mellan skola och idrott

2

Huvudbegreppen i forskningsfrågan.

<p>Huvudbegrepp 1- Svenska Balans: <i>Kompromiss</i> <i>Anpassning</i> <i>Jämnvikt</i></p>	<p>Huvudbegrepp 2 – Svenska Skola/Gymnasiet <i>Skolmiljö</i> <i>Läroanstalt</i> <i>Studieplats</i></p>	<p>Huvudbegrepp 3 – Svenska Idrott <i>Utövare</i> <i>Athlet</i> <i>Student</i></p>	<p>Huvudbegrepp 4- Svenska Elitmiljö <i>Högkvalitativ utbildningsmiljö</i> <i>Elitprestationscenter</i> <i>Högpresterande träningsmiljö</i></p>
<p>Huvudbegrepp 1- Engelska Balance: <i>Compromise</i> <i>Adaption</i></p>	<p>Huvudbegrepp 2 – Engelska High school/University <i>School enviroment</i> <i>Educational institution</i> <i>Study place</i></p>	<p>Huvudbegrepp 3- Engelska Sport Athlete Student</p>	<p>Huvudbegrepp 4- Engelska Elit Environment <i>High education</i> <i>Elite performance center.</i></p>

3

Synonymer/ Ämnesord

4

Sökhistorik

Databas:	Söktermer, ämnesord och kombinationer?	Filter, avgränsningar i databasen	Söksträng	Antal träffar
Pubmed	Sport AND Academic performance	Peer Reviewed 2015-2023	Ämnesord/begränsande /AND	234
Pubmed	Sport AND Academic performance	Peer Reviewed 2020 – 2023 English language	Ämnesord/begränsande /AND	120
Pubmed	Sport AND Academic performance	Peer Reviewed 2022 – 2023 English language	Ämnesord/begränsande /AND	52

Bilaga 2-Missivbrev

Missivbrev

Samtycke för behandling av personuppgifter i enkätstudie.

Vi är två studenter som läser fjärde året på ämneslärarprogrammet med inriktning specialidrott vid Gymnastik & idrottshögskolan i Stockholm. Vi har i uppgift att skriva en uppsats på grundnivå och som underlag för studien tänker vi genomföra kvalitativa intervjuer. Vårt syfte med studien är att undersöka hur före detta NIU- elever inom ishockey upplever balansen mellan skola och idrott.

Vår målsättning är att få en inblick hur ishockeyns NIU- elever upplever balansgången mellan skola och ishockey. Detta hoppas vi kan leda till en vetenskaplig kunskapsvinst men framför allt en bättre anpassad miljö för ishockeyns NIU-elever. Vi hoppas att just DU är intresserad av att bidra med värdefulla upplevelser och insikter.

Din medverkan är helt frivillig och du kan när som helst välja att avbryta eller att inte svara på en eller flera frågor utan motivering. Genom din medverkan ger du samtycke till behandling av personuppgifter. De personuppgifter vi kommer beröra är ålder, kön, utbildningsnivå och idrottslig nivå. Dessa uppgifter är under studien skyddade och förvaras på ett säkert sätt och kasseras efter avslutad studie. Genom din medverkan ger du också samtycke till att vi får spela in och transkribera intervjuerna och anonymt citera dig i uppsatsen. Vidare så kan du när som helst efter avslutad intervju kontakta oss för att avsluta din medverkan och dina uppgifter kommer då kasseras. Kontaktuppgifter hittar du nedan.

Intervjuerna kommer att genomföras på en plats som är bekväm och trygg för dig och kommer ta ungefär mellan 20–30 minuter. Studien avslutas den 5/1 2024. Studien kommer presenteras för lärare och studenter i samma kurs och därefter publiceras via GIH.

Tack på förhand för din medverkan och kontakta oss gärna för ytterligare information.

Med vänliga hälsningar

Sebastian Håkansson, LS4A sebastian.hakansson@student.gih.se

Joakim Lundh, LS4A joakim.lundh@student.gih.se

Handledare:

Kerstin Hamrin, kerstin.hamrin@gih.se

Bilaga 3 – Intervjuguide

Intervjuguide

Del 1. Uppvärmning”- Fokus på bakgrundsfrågor och allmän information.

Fokus på att bygga upp ett förtroende med den vi intervjuar.

1. Hur gammal är du?
2. Vilket kön identifierar du dig som?
3. Vilken idrott utövar/utövade du?
4. På vilken nivå har du utövat din idrott?
5. Vilket program läste du på gymnasiet?
6. Vad är din högsta akademiska utbildning?
7. Hur länge har du studerat?

Del 2. Frågor kopplat till studiens frågeställning. Frågorna syftar till att ge underlag för att

besvara studiens frågeställning. Varje fråga lever sitt eget liv med olika följdfrågor.

Hur upplever du balansen mellan idrotten och skolan?

Upplever du några utmaningar när det gäller att kombinera skola och idrott?

Upplever du några möjligheter vad gäller att kombinera skola och idrott?

Hur läser du upp din tid för att hinna med både skola och idrott?

Följdfråga: Har du någonsin behövt välja mellan skola och idrott?

Vad gör du en ledig kväll utan studie och idrott?

Vilket stöd gällande struktur fick du av skolan och idrotten?

Följdfråga: Upplever du att det går att prata med ansvariga lärare/tränare gällande frågor om skola och idrott?

Del 3. Avslutningsfrågor: Blick mot framtiden.

Var har du för framtidsmål/drömmar?

Hur ser det optimala kombinationen mellan skola och idrott ut för dig?